

Låt alla bli sedda och skapa en bättre värld

Intervju med Text Ulrika Almquist Foto Julianna Wiklund

Katri Cronlund som ursprungligen kommer från Finland, gifte sig med en svensk man och flyttade till Sverige 1975. Katri skrivande tog fart redan innan hon kom till Sverige, men när hon flyttade hit upplevde hon att hon "tap-pat" sitt skrivspråk; att hon inte kunde skriva på svenska trots att hon kunde språket. Rektorn på den landstingsvårdsskola där Katri arbetade fick en förfrågan från ett förlag om hon visste någon som kunde författa läromedel. Katri fick skriva ett provkapitel och blev sedan kontrakterad av förlaget. Det var så hennes författarskap inleddes.

Din bok "Lev i tiden – Psykologi 1" har levt i hela 20 år.

Vad tror du att det beror på?

Andra lärare säger att eleverna har lätt för att ta till sig språket i boken. Kanske beror det på att jag som skriver på "ett andra språk", uttrycker mig mer avskalat och tydligt. Jag tänker alltid på att jag skriver till en elev, så att det automatiskt blir ett elevperspektiv. Jag använder många exempel i boken, det gör att den blir verklighetsförankrad. Numera känner kanske fler igen min bok och då bidrar det också till att fler blir intresserade av den.

Vem är du?

NAMN Katri Cronlund
YRKE Tidigare lärare i samhällskunskap och psykologi, numera rektor
FAMILJ Gift, 3 utflugna barn, 3 barnbarn
BOR I Enhörna utanför Södertälje
INTRESSEN Litteratur, samhällsfrågor, kultur, motion
INSIKT Alla behöver frisk luft varje dag, man mår bra av det.
FRAMTIDEN Nu har jag skrivit 6 böcker och jag kommer att fortsätta skriva.

Vad är god etik?

Även om värderingar och moral kan se olika ut så är den gemensamma nämnaren och det viktigaste med en god etik att man inte skadar andra.

Hur kan vi se till att människor får utrymme för sin integritet även när de är i behov av vård?

Genom ständig utbildning och reflektion. Vissa sjukhus har exempelvis etikronder, vilket jag tycker är ett gott initiativ.

En annan sak jag tycker är viktig för att vi ska bli mer mänskliga mot varandra är att vi ser helheten och har ett holistiskt perspektiv. Att till exempel hos en patient inte bara se en brusten blindtarm, utan även kunna förstå den oro som patienten kanske känner för att få ett ärr på sin kropp. Vi måste se hela bilden, hela människan!

Är vi ibland alltför snara med att döma våra medmänniskor i vår allt snabbare värld?

Vi har mycket mer sociala kontakter än tidigare generationer. Det gör att vi måste bli snabbare på att bedöma och då finns risken att vi dömer utifrån våra fördomar.

Vi behöver alla tänka på hur vi pratar med barn redan när de är små. Att istället för att säga "vad sött du är" som premierar det yttre, plocka fram en egenskap man vill berömma.

Alla människor mår bra av att bli sedda och accepterade. Om vi bemöter alla med respekt och ser till allas lika värde så bidrar vi till en bättre psykisk hälsa.

Till vem vänder sig dina böcker?

I första hand till de som tänkt sig att arbeta inom vård och omsorg, både unga och vuxna. Jag har jobbat med båda grupperna och det finns fler likheter än skillnader.

Som medmänniska, vad vill du bidra med här i världen?

Om jag genom de utbildningar jag organiserar kan hjälpa människor vidare, ännu en bit på vägen till ett bättre liv, så är jag tacksam.

Jag vill gärna passa på att dela med mig av siouxindianernas bön som jag tycker mycket om: "Store ande, må jag bara döma dem i vilkas mockasiner jag vandrat."

.....

” Vi människor behöver bli bättre på att förankra etiken i vårt vardagsliv för att sedan ha den med oss i arbetet också.

Boken beskrivs som en upptäcktsresa i psykologi. Varför?

De flesta elever som läser boken kan inte så mycket om teorier, forskning och evidensbaserad kunskap. Det blir intressant när man upptäcker hur fakta förklarar vad till exempel olika beteenden kan bero på.

Vilken är din intention med din andra bok "Etik och människans livsvillkor"?

Inom vård och omsorg kommer du i kontakt med många olika människor, med olika etnicitet, könsidentitet och så vidare. Boken lägger fokus på hur vi bemöter och behandlar varandra. Vi människor behöver bli bättre på att förankra etiken i vårt vardagsliv för att sedan ha den med oss även i arbetet.

Vilken betydelse har mångfald för människans och samhällets utveckling?

Mångfald berikar ett samhälle. Människor med olika förmågor och olika egenskaper bidrar till utveckling. I en grupp där alla tänker lika händer inte mycket. Det behövs förändring för att nå utveckling. Mångfald kan vara jobbigt, då det kan innebära att vi behöver tänka annorlunda. Det kan också skapa konflikter. På så sätt kräver mångfald mer av oss. Därför är det extra viktigt att vi hela tiden jobbar med mångfald för att visa att den är något som berikar oss. Och som lärare och personal behöver vi vara förebilder och ambassadörer genom att lyssna på alla.

Etik och människans livsvillkor
 Katri Cronlund

Rektor Katri Cronlund, som tidigare var lärare i samhällskunskap och psykologi, har bland annat skrivit böckerna "Lev i tiden – Psykologi 1" och "Etik och människans livsvillkor". Både under intervjun och i böckerna återkommer Katri till vikten av utveckling, reflektion och mångfald för att vi alla ska kunna bli bättre på att bemöta varandra med respekt och se allas lika värde. Det gäller såväl i vardagen som inom vård och omsorg.

Mer info om **Lev i tiden – Psykologi 1** och **Etik och människans livsvillkor**
www.sanomautbildning.se